www.prepp.in

prepp
Your Personal Exams Guide

UPSC CSE 2016 MAINS PAPER A DECEMBER 07, 2016 SINDHI (ARABIC) (COMPULSORY) LANGUAGE QUESTION PAPER

CS (MAIN) Exam:2016

M-ESC-CU-SNDA

سنڌي / SINDHI

(عربي لپي) / (ARABIC)

(لازمي) / (COMPULSORY)

وقت - 3 ڪلاڪ *Time Allowed : **Three Hours***	ڪل مارڪون 300 *Maximum Marks : **300***

<u>ضروري هدايتون</u>

- مهرباني ڪري سوالن جا جواب لکڻ کان پهريان هيٺ ڏنل هدايتون ڌيان سان پڙهو.
- سڀئي سوال ڪرڻ ضروري آهن.
- هر سوال جي سامهون مارڪون لکيل آهن.
- جواب سنڌي عربي لپيءَ ۾ لکڻا آهن. جيڪڏهن ڪنهن سوال جي جواب لاءِ ٻي ڪا هدايت آهي ته انهيءَ ڌيان ڪيو وڃي.
- ڪنهن سوال ۾ اکرن جي سيما ڏنل آهي ته ان کي ڌيان ۾ رکي جواب ڏنو وڃي. ڪنهن سوال جو جواب گهربل لفظن کان گهڻو يا ٿورڙو لکيو ويندو ته مارڪون گهٽجي سگهن ٿيون.
- سوالن سان گڏ ڏنل جوابي ڪاپيءَ ۾ ڪو حصو يا پيج خالي ڇڏيل آهي ته ان کي ڪراس ڪيو وڃي.

QUESTION PAPER SPECIFIC INSTRUCTIONS

Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :

All questions are to be attempted.

The number of marks carried by a question / part is indicated against it.

*Answers must be written in **SINDHI (Arabic)** unless otherwise directed in the question.*

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to and if answered in much longer or shorter than the prescribed length, marks may be deducted.

Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

www.prepp.in

Q1. هيٺين مان ڪنهن به هڪ وشيه
تي اٽڪل 600 لفظن ۾ مضمون لکو۔ 100

(a) ثقافت ڇو اهم آهي

(b) سمارٽ شهر ۽ ان سمارٽ شهرواسي

(c) سرگرم انصاف بنام انصاف جي لامحدودگي

(d) سڱولي ٻارن ۾ وراثت لاءِ سنمان پيدا ڪرڻ

Q2. هيٺ ڏنل نثرو ڌيان سان پڙهو
۽ انهي هيٺيان لکيل سوالن جا جواب
صاف، صحيح ۽ سنڌي ٻوليءَ ۾ لکو 12×5=60

اهو ڇپيو ويو ته عورتون اڄ اپ شي
چانيل آهن، اسان انهن کي بدلائڻ گهرون
ٿا. اهي انڪان وڌيڪ جڳهه جو حق رکن
ٿيون. ڀر ته به هر هڪ ديش جي اتهاس
جي سيني دور ثقافت ۾ روايتن، ڪيتر
ڌرم ذات، ورڳ، ورڻ، نسل، گهٽائي ۽ وڌائي
ماضي ۾ زمان حال ۾ عورتن جي حيثيت هر هڪ
ڪيٽ ۾ مرد کان گهٽ محسوس ڪيو ويو رهيو
آهي. سڄي نڪتن هڪ ترتيب سان ڪاڏو ڪم

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

تعليم، تندرستي ۽ واڌاري ۾ حصو وٺڻ جا
موقعا، آگواڻي ۾ پهچڻ سڀني کي ساڳيا
ڪرڻ ۾ برابري جي ويڙهه رهي آهي. ڪٿي
سچي معني ۾ دنيا جي سڀ کان وڏي شوراڻيءَ
واري قطار ۾ اڪيلي ڳري ٿو. بلڪل ائين
عورتن کي شخص جي روپ ۾ نه ڏٺو ڏسي.
جنهنجي شخصي هڪ سڃاڻپ هجي. ڪاٿين
ان روپ ۾ به نه ڏٺو ويو ته هو پنهنجو
پاڻ ۾ پورڻ آهن، انهن جو پنهنجو سنمان
۽ خود مختياري آهي، ته هو سنمان جو حق
رکن ٿيون. ته سماجي بندوبست ۾ قانون
۽ ادارن ۾ سندن برابر حق آهن. انجي

بدران اهي مرد جي فقط اوزار جي روپ ۾
ڏٺيون وڃن ٿيون. ڪڏهن پيڙهين کي
اڳتي وڌڻ واري پرتيڪ (اهڃاڻ) جي
روپ ۾ سيوا پاو رکڻ واري، جسماني
بلڪ شانتا ڪرڻ جو ذريعو ۽ ڪتنب
جي عام شاهوڪاريءَ جي عيوضي جي روپ ۾
ماڻيو ويندو رهيو آهي. سندن ثقافتي
قبوليت فقط ان روپ ۾ آهي ته اهي
ڪنهن مرد جي ڌيءُ، زال يا ماءُ آهن. انکان
سواءِ سندن ڪا سڃاڻپ ڪانهي ۽ مٿين
سڃاڻپ جي نه رهڻ تي اهي
ڏٺيون وڃن ٿيون. بين پاونا سان

اڪيليون زالون ان گهيري کان ٻاهر بيٺل
نظر اچن ٿيون. انهن ۾ شامل آهن جيڪي
سانسڪرتڪ روپ سان قبوليل شاديءَ لائق
اوسٿا جون آهن پر اڃا تائين شادي شده
نه آهن، يا جيڪي ودوائون آهن. طلاق شده
آهن يا الڳ ٿي چڪيون آهن. مرد جي
سلامتيءَ جي گهيري جي غير حاضريءَ کي
سماج سٺو نه ٿو مڃي، اما ٿڌهن ايا
نه وڏي ڳڻي ٿي جڏهن هڪ عورت ان
سلامتيءَ جي گهيري کي قبولڻ کان انڪار ڪري
ٿي يا پنهنجي ساٿيءَ کي حادثي يا ٻيماريءَ
جي ڪري وڃائي ويهي ٿي. مرد کي سڀ کان
وڌيڪ ساز ان عورت سان آهي جيڪي
نه رڳو اڪيليون رهن ٿيون پر سرپرستي جي
ڇانو کان ٻاهر پنهنجي سڃاڻپ سان
جيون گذارين ٿيون.
عورتون سڀ کان ترقي ڪيل ديشن
۾ به 60 کان 80 سيڪڙو تائين ڪاڏي کي
اپنائين ٿيون ۽ دنيا جو اڌ ڪاڏو اپنائڻ
جو شرف انهن کي ئي آهي. سانسڪرتڪ
روپ سان به ڏٺو وڃي ته گهڻو ڪري ۾
زالون ئي ڪاڏو ڏيڻ واريون آهن. ته به
ڀارت ۾ سماجڪ سانسڪرتڪ ريتيون اهو

طئي ڪن ٿيون ته گهرن ۾ زالون نه رڳو گهٽ
ڪمائيندو، بلڪ ڪلاڪن جا ائين ٻيٺي ٿڪجي
ٿو ته انهن جي ڪارڪ لار عيم نه ٻجي . اهڙن
گهرن ۾ جيتي سٺي انداز ۾ کاڌو آهي اتي به
عورتن جي صحت مند کاڌو نٿو ملي . اڪيليون
عورتون به ساماجڪ بندشن ۾ وڏي تفاوت
جي ڪري ان قطار ۾ خود جي دم تي دنيا ۾
جدو جهد ڪن ٿيون .
ڀارت انهن ديشن مان هڪ آهي .
جتي مردن جي ڀيٽ ۾ زالن جو تعداد
تمام گهٽ آهي . ديش جي آدم شماري ۾
اهو سيڪڙو گذريل صدي کان لڳاتار ڪري
رهيو آهي . 2001 جي آدم شماري مان اها
ڳالهه پيئي ته هر هڪ 1000 مرشن جي برعڪس
933 زالون آهن جيڪي مردن وانگر زالن
کي هڪ جهڙا حقوق جا وجهه ملن . گڏو گڏ
سدن تندرستي ۾ پوشڻ جو ڌيان رکيو
وڃي ته اهو امڪان زور وٺي ٿو ته مرد
۽ زالن جو تعداد برابر ٿي وڃي . فلحال 2001
۾ مردن جي ڀيٽ ۾ زالون ٽي ڪروڙ پنجاه لک
گهٽ هيون ، اها نسبت 2011 جي آدم شماري
۾ ٿوري سڌري يعني 933 جي ڀيٽ ۾ 940
ٿيو . هڪ وڏي چيتا جو سبب اهو

Prepp
Your Personal Exams Guide

آهي ته 2001 ۾ ڇهن سالن جي ٻارن ۾
ڇوڪرن جي ڀيٽ ۾ ڇوڪرين جي جنم در
927 ٿي رهجي ويئي ته 2011 ۾ اِيا وڌيڪ گهٽجي
914 رهجي ويئي. اِهي انگ اکر ٻڌائين ٿا ته
سماجڪ ۽ سانسڪرتڪ وسنگتين ۽ وڌندڙ
ٽيڪنيڪ جي هلندي، لڳاتار زالن جي جيئڻ جا
وجهه گهٽجي رهيا آهن. چئي سگهجي ٿو ته
ڀارتيه سماج ۾ نيماڻتي روپ سان لڪيل
ڇوڪريون ۽ زالون ماري رهيون آهن

(a) آدمشماريءَ جا انگ اکر ڇوڪرين ۽ زالن جي باري ۾ ڪهڙو سنديش ٿا ڏين؟ 12

(b) پوڄڻ ۽ عورتن جي باري ۾ اسانجا عجيب اسيئي عمر ڇو آهن؟ 12

(c) اِهو دليل ڏيئي سگهجي ٿو ته اڪثر وڌيڪ عورتون آعاشي ڇانيل آهن، ان جوڙجي سان ليکڪ جو ڇا مطلب آهي؟ 12

(d) پتر سنانتڪ سماج ۾ عورتون جيئڻ محض اوزار جي روپ ۾ رهجي ويون آهن؟ 12

(e) ليکڪ مطابق اصلي غورت ڪي اساني سماج ۾ جيئڻ سڃاڻي سان رخم بڌير بڻائي سگهجي ٿو؟ 12

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

3Q. هيٺ ڏنل نثر جو سارُ انهيءَ جي اصل پاڱي ٽئين حصي جيترو لکو. ماهرياڻي عربي اُن کان گهٽ نه ڪريو. سارُ اوهانجي پنهنجي ٻوليءَ ۾ هجڻ گهرجي. 60

اسان مان گهڻا ماڻهون ان ڳالهه سان ٻڌائڻ هوندا ته
وفادار ٿيڻ ساراهه جوڳي ڳالهه آهي. اسان پنهنجي پريوار لاءِ
دوستن لاءِ ۽ پنهنجي ديش لاءِ وفاداري ڪرڻ جي اجازت ڏيندا
آهيون. حقيقت ۾ انهن سڀني شخصي ماڻهن ۽ گروهه لاءِ وفادار
ٿيڻ به گهرجي. جن لاءِ اسان شڪرگذار هوندا آهيون. جڏهن اسان
وفاداريءَ جي ڳالهه ڪندا آهيون ته اسانجو مطلب اهو هوندو آهي ته
جڏهن اهي ڪنهن مصيبت ۽ پريشانيءَ ۾ هجن ته اسان انهن جي
مدد لاءِ تيار هجون. گڏوگڏ هر وقت انهن جي ڀلائيءَ لاءِ دلچسپي
ڏيکون.

اڪثر احساسات طور ڏٺو ويندو آهي ته ڪجهه
انسان هرونا نڌس ٿيندو آهي جڏهن هو پنهنجي ماڻهن جي پرٺي
اداسين ڪندو آهي يا پنهنجي ديش جي سيناجي خلاف بغاوت ڪندو
آهي ۽ پنهنجي ديش جي ماڻهن کي انڌاڌنڌ موت ڏيارڻ جي ڪندو
آهي. انهيءَ قسم جي ماڻهن کي اسان اجازت نه ڏيندا آهيون.
پر ڪيترا ڀيرا انهيءَ اسٿتي ۾ پيدا ٿيندي آهي ته
اهو فيصلو ڪرڻ ڏاکيو ٿيندو آهي ڪير وفادار آهي ۽
ڪير بيوفا.

هڪ هوشيار ٻار پنهنجي ماءُ پيءُ جو جواب نه ٻڌي پيسا ڪمائڻ لاءِ پنهنجي پڙهائي ڇڏي ڏيندو. هن جو اهو وشواس آهي ته پنهنجي پڙهائي ڪيترا سال لڳاتار جاري رکي اڳتي پنهنجي ماءُ پيءُ کي بهترين طريقي سان مدد ڪري سگهي ٿو. جيڪڏهن هو پنهنجي پڙهائي کي هاڻي روڪي ٿو ته سندس قابليت ختم ٿيندي ۽ آخر فائدو ڪنهن کي به نه ملي سگهندو.

تصور نه ڪرڻ وارا ماڻهون هن طرح جو فيصلو ڪرڻ واري چوڪري يا چوڪرين جي ننڊا ڪندا آهن. اڪثر اهڙي قسم جو ٻار ضمير وارو ۽ جذباتي هجي ته انهي مدد ڪرڻ گهرجي ۽ سندس ساٿ ڏيڻ ڪرڻ جي بجاءِ حوصلا افزائي ڪرڻ گهرجي. ٻئي پاسي خاص حالتن ۾ جو ٻار پنهنجي غريب ماتا پتا جي مدد سنڀالي گذارش کي ٺڪرائي اٿو ڇڏي ته انکي بيوفا سمجهيو ويندو آهي. جيڪڏهن هو اينده وقت ۾ اسڪالر حاصل ڪري ٿو ته هو جواني ۾ ڪيل سندس بيوفائي تي افسوس ڪندو آهي.

ڪڏهن ڪڏهن اهڙا مشڪلات ورندي آهي. جڏهن ڪنهن انسان کي پنهنجي ديش جي سرڪار سان جوڙي اڻ ٻاڌي ۾ ٻڌو ويندو آهي. پنهنجي ديش ۾ گذارو ۽ ڪرڻ ٿي ماڻهن جو اهو ضمير جو پنهنجي ديش کي خوشحال ۽ آباد ڏسڻ چاهيندو آهي. ڪڏهن ڪڏهن اهو سوچي سرڪار جي خلاف بغاوت ڪري ڇڏيندو آهي ته سرڪار نڪمي آهي ۽ انهن وٽ سرڪار هلائڻ کان سواءِ ٻيو ڪو چارو نه هوندو آهي.

انهن ماڻهن کي سرڪار بغاوتي ۽ غدار ظاهر ڪري ٿي.
ٿي سگهي ٿو اهي بغاوتي هجن پر انهن کي غدار چوڻ صحيح نه لڳندو
ٿي سگهي ٿو اهو گروهه پنهنجي ديسواسين جي لاءِ وڌيڪ وفادار
هجي، بجاءِ ان جي ته هو سرڪار لاءِ وفادار هجي.
بدنصيبيءَ سان تنقيدي اهو چوڻ تمام مشڪل آهي ته
ان گروهه ۾ بغاوت ديش جي لاءِ وفاداريءَ سبب پيدا ٿي آهي يا
ڪنهن شخصي مفاد ڪري ٿي. ساڳئي جي ساٿين آهي بغاوت سڀ ڪنهن نه
آهن ۽ انهن سڀني تنقيدي اهو سوال ته پيدا ٿئي ته بغاوتي ڪامياب ٿي ويا
ديش جي سموري آبادي ۽ سياسي دشمنن کي به ڪجهه حق ضرور
آهن جيئن پنهنجو ووٽ پوري آزادي سان پنهنجا ويچار
ظاهر ڪرڻ، هڪ پسند نيڪو ڌارڻ جي ڪوشش سو حق.
يا اهي گروهه پنهنجي شخصيت جو پرچم سندن سياسي
دشمن کي ختم ڪرڻ ۾ ڪري ڏنيا آهن جيئن انهن پهريون
آجرڪ ڪري ڏنيا آهن ته سمورو ديش واسطي پوري طرح
وفادار آهن، ۽ هو سمورن ۾ فادي لاءِ وفادار آهن.
جيئن انهن پهريون قسم جو آجرڪ ڪري ڏنيا آهن ته اهو سمجهڻ
گهرجي ته هو جيئن سرڪاري ڪيرائي آيا آهن انڪار وڏيڪ
وفاداري ديش جا انهن کي ڪري سگهندا. اها سمجهه اسان کي ديرسان
پوندي آهي.

(553 لفظ)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

.4Q هيٺ ڏنل نثري جو انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪريو: 20

هڪ يقينن اهير ساموندي ياترتي
پهنجي جهاز ۾ وڃي رهيو هو. تڏهن وڏو
طوفان اٿيو. جهاز تي هڪ غلام جيڪو
پهريون دفعو ساموندي سفر ڪري رهيو
هو، دهشت وچان روئڻ ۾ رڙيون
ڪرڻ لڳو. اٿين ڪجهه دير تائين هلندو رهيو.
پر ڪو به ڪريس ماٺ ڪرائي نه سگهيو. امير
ڪاوڙجي پڇيو، "ڇا هتي ڪير به اهڙو ڪوئي
جيڪو هن شيخ عاشر کي ماٺ ڪرائي سگهي؟
هڪڙو فلاسافر به ان جهاز ۾ سفر ڪري
رهيو هو. هن امير کي چيو، مان هن شخص
کي چپ ڪرائي سگهان ٿو، سائين تو مان بس
مونکي ان ڳالهه جي اجازت ڏيو ته مان جيڪي
ڇاهيان هن سان ڪريان." امير چيو، "تو مانکي
اجازت ڏني وڃي ٿي تو مان جيڪي ڇاهيو سو ڪريو."
فلاسافر ڪجهه ملاحن کي سڏايو ۽ انهن
کي حڪم ڏنو ته هن غلام کي سمنڊ ۾ ڦٽي
ڪيو وڃي. ملاحن ائين ڪيو. بيوس ٿي ان
غريب ماڻهوءَ ڊپ وچان رڙيون ڪندي
ٻيڙيءَ سان هلائڻ شروع ڪري ڇڏيا. پر ٿوري دير ۾ فلاسافر
پنهنجا هٿ پير ڏاڍي تيزيءَ سان هلائڻ

Prepp
Your Personal Exams Guide

ملاحن کي حڪم ڏنو ته هو ان غلام کي
جهاز تي واپس وٺي اچن. جهاز تي ايندي
ئي هيسيل ۾ ڊنل غلام بلڪل شانت
ٿي ويو. امير ان اوچتي تبديليءَ تي وائڙو
ٿي ويو. هن فلاسافر کان انجو ڪارڻ پڇيو
فلاسافر چيو- "اسان ڏکن اهو نه ٿا سمجهون
ته اسان ڪنهن به حالت ۾ ڪيترا ٺيڪ
ناهي آهيون، جيستائين اسان ڪنهن بدترين
حالت ۾ نه ٿا پهچي وڃون

5Q. هيٺ ڏنل نثر جو سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪريو. **20**

Man has always been fascinated by dreams. He has always tried to find explanations for his dreams. Perhaps dreams tell us about the future or the past, perhaps they tell us about our deepest fears and hopes. I don't know. Today, I want to give you a completely different explanation. But before I do so, I must give you one or two facts about dreams. First of all, everybody dreams. You often hear people say, 'I never dream,' when they mean, 'I can never remember my dreams.' When we dream, our eyes move rapidly in our sleep as if we were watching a moving picture, following it with our eyes. This movement is called 'REM', that is Rapid Eye Movement. REM sleep is the sleep that matters. Experiments have proved that if we wake people up throughout the night during REM, they will feel exhausted the next day. But they won't feel tired at all if we wake them up at times when they are not dreaming. So the lesson is clear : it is dreaming that really refreshes us, not just sleep. We always dream more if we have had to do without sleep for any length of time.

If that is the case, how can we explain it ? I think the best parallel I can draw is with computers. After all, a computer is a very primitive sort of brain. To make a computer work, we give it a program. When it is working, we can say it is 'awake'. If ever we want to change the program, that is to change the information we put into the computer, what do we do ? Well, we have to stop the computer and put in a new program or change the old program.

6Q. (a) پربياشائون لکي مثال ڏيو. 2×5=10

(i) اسم خاص 2

(ii) حالت فاعلي 2

(iii) ضمير حاضر 2

(iv) عددي صفت 2

(v) جنس 2

(b) هيٺ ڏنل پهاڪن جي معني لکي جملن ۾ ڪم آڻيو 2×5=10

(i) ملتاني گھيٽلو جيڪو پاڻي تنهنکي پورو. 2

(ii) ڪالهه ويندي واٽيو اڏيو 2

(iii) جنهنجي لٺ ۾ ڏوڪي تنهنجو منهن ڦرڪوئي 2

(iv) جنون ڪستوري ڪين لکي 2

(v) بکم بيڙو لول دانهن ديوانا ڪري. 2

www.prepp.in
Prepp Your Personal Exams Guide

(c) هيٺ ڏنل محاورن جي معنيٰ لکي جملن ۾ ڪم آڻيو: 2×5=10

(i) ڳڻ ڏيڻ 2

(ii) ڪٽ ڪرڻ 2

(iii) چوڏهيو لهڻ 2

(iv) ترڪان اڳ ٻرڪائڻ 2

(v) ٻڪر پوسات ڪرڻ 2

(d) حرف ندا جا هي مثال ڪهڙيون حالتون ظاهر ڪرڻ مهل
چيا ويندا آهن. نالا لکو. 2×5=10

(i) واهه! واهه! 2

(ii) هاءِ هاءِ! هاءِ گهوڙا! 2

(iii) ماءِ! ماءِ پيٽي! 2

(iv) شال! شال! من! 2

(v) اڙي! اڙي! او! اي. 2